

ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE SVAZU KNIHOVNÍKŮ A INFORMAČNÍCH PRACOVNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2005

Zpráva Komise SKIP pro zahraniční styky

Podávajíc zprávu o činnosti v roce, Komise SKIP pro zahraniční styky klade jako v předchozích letech důraz na to, že zahraniční spolupráce Svazu je záležitostí jeho vedoucích orgánů a celé organizace, že Komise v ní může plnit pouze pomocnou, informační, koordinační a zprostředkující úlohu.

Mezinárodní spolupráce SKIP se rozvíjí v několika rovinách a okruzích:

- práce v mezinárodních organizacích, resp. účast v mezinárodních programech na centrální úrovni
- spolupráce s profesními spolky v zahraničí na centrální úrovni
- partnerské vztahy s profesními spolky v zahraničí na úrovni regionů
- spolupráce se zahraničními institucemi v České republice

1. Činnost SKIP v mezinárodních organizacích, zejména v rámci IFLA

1.1. Činnost v rámci IFLA

Významný úsek v činnosti SKIP představuje působení v rámci Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí (IFLA). V roce 2005 skončilo druhé volební období ve stálém výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny kol. Burgetové. V korespondenčních volbách v průběhu jara byla novou členkou zvolena kol. Nivnická, již kol. Burgetová uvedla mezi kolegy na zasedání výboru během kongresu IFLA v Oslo. Další kolegyní působící v IFLA je J. Pospíšilová (stálý výbor Sekce IFLA dodávání dokumentů a sdílení zdrojů). Bohužel, kandidatura kol. Vajnara do stálého výboru Sekce IFLA pro informační technologie nebyla úspěšná, byť jen těsně.

Možnost aktivního zapojení SKIP do práce v IFLA v roce 2005 (na rozdíl od předchozích let, kdy SKIP k těmto účelům získával grant Ministerstva zahraničních věcí ČR) významně podpořilo svým grantem Ministerstvo kultury ČR. Do budoucna se ovšem možnosti získávání dodatečných prostředků na zajištění práce SKIP v IFLA komplikují. V nemalé míře se na umožnění této oblasti mezinárodní knihovnické spolupráce podílejí i domovské instituce jednotlivých kolegů, v případě kol. Pospíšilové Národní knihovna ČR. Všechny tři uvedené kolegyně, kol. Kalkus z regionu Praha, jakož i kol. Vajnar z regionu Severní Morava (Moravskoslezský a Olomoucký kraj - ten na základě úspěchu ve výběrovém řízení na grant norské autorské organizace KOPINOR na umožnění účasti) se v srpnu zúčastnili Světového knihovnického a informačního kongresu – 71. generální konference IFLA a zasedání Rady IFLA v Oslo.

V jarních volbách do orgánů IFLA náš Svaz podpořil (úspěšnou) kandidaturu dr. Claudie Lux z Německa do funkce zvolené (budoucí) prezidentky IFLA..

Působení v IFLA umožňuje stálý a živý kontakt s profesním vývojem v globálním měřítku, a to nejen z hlediska jednotlivých oblastí úzce odborné činnosti, ale neméně i z hlediska jeho širších společenských souvislostí.

1.2 Činnost v CERTIDoc

SKIP se v roce 2005 nadále účastnil programu CERTIDoc – Evropského programu certifikace odborné kvalifikace informačních a dokumentačních pracovníků (Komise pro vzdělávání), v první řadě zajišťováním překladu nového znění Eurorejstříku „Průvodce znalostmi a dovednostmi evropských odborných pracovníků v oboru knihovnických a informačních služeb“.

2. Spolupráce se zahraničními knihovnickými spolky

2.1. Německo

94. výročního shromáždění německých knihovníků (Bibliothekartag) v Düsseldorfu se za SKIP zúčastnili kol. Richter, Štěrbová a Matušík (všichni region Praha). Účast byla využita ke kontaktům s vedením německých knihovnických spolků i k poznávání aktuálních problémů německého knihovnictví. Oba kolegové prezentovali knihovnictví v ČR (knihovnické organizace i některé právní podmínky působení knihoven) ve vystoupeních v bloku věnovaném novým členským zemím EU.¹

V průběhu roku se posuzovala možnost podílu SKIP na výstavě o přeshraniční česko-německo(sasko)-polské spolupráci, tato úvaha se ovšem nakonec zejména z finančních důvodů nenaplnila. Přípravovala se „zastavení“ putovní výstavy o výstavbě a rekonstrukci knihoven „Vision Bibliothek“ v ČR (v lednu 2006 v Liberci, pravděpodobně i v dubnu 2006 v Praze).

2.2. Francie

Vrcholného jednání – 51. kongresu Spolku francouzských knihovníků (ABF – Association des bibliothécaires français) v Grenoblu se zúčastnila a v bloku o knihovnické legislativě vystoupila kol. Burgetová. Představitelé regionálního výboru ABF Picardie projevíli zájem o návštěvu českých knihoven v roce 2006.

2.3. Maďarsko

Trvalý zájem o spolupráci projevují maďarští kolegové z Magyar Könyvtárosi Egyesülete (MKE). – V roce 2005 se výroční konference v červenci v Gödöllő zúčastnil kol. Matušík (region Praha), mezinárodní konference u příležitosti 70. výročí založení MKE se zúčastnila a v panelové diskusi vystoupila kol. Burgetová.

2.4. Rakousko

V roce 2005 SKIP připravil návrh písemné dohody o spolupráci se Svazem veřejných knihoven Rakouska (BVÖ).

2.6. Slovensko

Vztahy tradičně dobré spolupráce pokračovaly, zejména ve formě průběžného vzájemného informování o aktuálních problémech působení knihoven i činnosti knihovnických organizací, jakož i ve formě setkání na knihovnických akcích v našich zemích i v zahraničí.

¹ Vedle cestovní zprávy více o kongresu viz Matušík, Zdeněk. Funkční rozvoj katalogů : Strípek z výročního jednání německých knihovníků. Ikaros [online]. 2005, č. 06 [cit. 2006-01-20]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200505076>>. ISSN 1212-5075.

3. Partnerské vztahy s profesními spolky v zahraničí na úrovni regionů

Právě v mezinárodní spolupráci na úrovni regionů spočívá podstatná váha jejího významu. Následující přehled je bohužel neúplný – některé regiony podklady pro zprávu nedodaly nebo dodaly jen v kusé podobě.

3.1. Mezinárodní spolupráce v regionu Střední Čechy

Vedle práce ve Frankofonním klubu SKIP byla pozornost organizace obrácena ke slovenským knihovnám. V polovině června uspořádala naše regionální organizace zájezd do slovenských knihoven v Žilině a v Popradu.²

3.2. Mezinárodní spolupráce v regionu Severní Morava (Moravskoslezský a Olomoucký kraj)

Členové SKIP se v rámci svého působení v knihovnách regionu podíleli na rozsáhlé mezinárodní knihovnické spolupráci. Přehled o této oblasti působení knihoven Moravskoslezského a Olomouckého kraje bude vystavena na stránce <<http://skip.nkp.cz/mezReg.htm>>.

3.3. Mezinárodní spolupráce v regionu Liberec

Regionální organizace SKIP v Libereckém kraji věnuje ve své činnosti pozornost přeshraniční a zahraniční spolupráci veřejných knihoven už vzhledem k poloze kraje především v rámci euroregionu Nisa-Neisse-Nysa. Členové regionální organizace snaží o aktivní podporu programů, setkání a pořadů v oblasti mezinárodní činnosti svých knihoven.

Přehled přeshraničních i širších mezinárodních aktivit a spolupráce Krajské vědecké knihovny v Liberci v roce 2005 bude vystaven na stránce <<http://skip.nkp.cz/mezReg.htm>>.

3.4. Mezinárodní spolupráce v regionu Ústí nad Labem

Kolegové z regionální organizace se soustředili na přeshraniční spolupráci se saskými knihovnicemi v rámci euroregionu Labe-Elbe, zejména v Drážďanech a Pirně, včetně návštěv. Podíleli se také na přípravách uvažované účasti SKIP na výstavě v průběhu výročního shromáždění německých knihovniců v březnu 2006.

3.5. Mezinárodní spolupráce v regionu Plzeň

Také členové SKIP z regionu Plzeň se podílejí na mezinárodních aktivitách svých knihoven – jde zejména o spolupráci Knihovny města Plzně, Knihovny Boženy Němcové v Domažlicích a Městské knihovny v Klatovech s německými kolegy, jakož i o spolupráci Studijní a vědecké knihovny v Plzni s Rakouským kulturním institutem, Goethe-Institutem a Britskou radou.

V roce 2005 se členové organizace zúčastnili odborné exkurze do Městské knihovny ve Vídni, kterou spolu s návštěvou knihoven ve Vyškově a v Brně uspořádala Západočeská univerzita v Plzni.

3.6. Mezinárodní spolupráce v regionu Karlovy Vary

Kolegové z regionu Karlovy Vary se aktivně účastní akcí, jež v rámci přeshraniční spolupráci v Euroregionu egrensis, s využitím grantů Evropské unie a ve spolupráci s Goethe-Institutem a Britskou radou pořádá Krajská knihovna Karlovy Vary. Velmi úspěšný zářijový seminář byl vskutku mezinárodní jak svými účastníky (z Karlovarského kraje i ze Saska), tak svými přednášejícími (ČR, Německo, Velká Británie).

² Čížková, Naďa: Návštěva slovenských knihoven. – In: Bulletin SKIP. – ISSN 1210-0927. - Č. 3(2005), s. 29. Dostupné rovněž na World Wide Web: <http://skip.nkp.cz/Bulletin/Bull05_316.htm#ti>. ISSN 1213-5828.

3.7. Mezinárodní spolupráce v regionu Chomutov

Kolegové z regionu Chomutov navštívili v rámci reciproční výměny s Městskou knihovnou v Baarnu (návštěva nizozemské strany v ČR v říjnu 2004) knihovny v Nizozemském království. Prohlídky knihoven a rozhovory s nizozemskými knihovníky postihly široké spektrum knihovnické práce a jejích podmínek. Zpráva kol. Biši bude vystavena na stránce <<http://skip.nkp.cz/mezCes.htm>>.

3.8. Mezinárodní spolupráce v regionu Jižní Čechy

Kolegyně z jižních Čech průběžně udržovaly tradiční, takřka patnáctileté kontakty s hornarokouskými knihovníky.

3.9. Mezinárodní spolupráce v regionu Východní Čechy

Byl uspořádán úspěšný autobusový zájezd do Francie tematicky zaměřený na „Literární Provence“. Zúčastnili se jej i členové z jiných regionů SKIP. V rámci zájezdu byla navštívena Městská knihovna v Nimes.

3.10. Mezinárodní spolupráce v regionu Jižní Morava

Byly uskutečněny dva zahraniční tematické zájezdy. První do Veřejné vojvodské knihovny do Krakova, druhý do Univerzitní knihovny do Bratislavy. Zájezdy splnily svoje předsevzetí informovat a inspirovat knihovníky jižní Moravy k další činnosti.

Pokračovala dvojstranná spolupráce mezi Městskou knihovnou Prostějov a Centralbibliotek Odense, Dánsko. V Prostějově se konaly po celý rok besedy s námětem 200. výročí H. Ch. Andersena, děti kreslily hrdiny Andersenových pohádek. Výkresy byly odeslány na výstavu do Odense. Z dánské strany jsme obdrželi panely s exlibris s andersenovskou tematikou.

4. Spolupráce se zahraničními kulturními institucemi

4.1. Spolupráce s Goethe-Institutem (Goethe-Institut Prag-GI)

Tradiční spolupráce s Goethe-Institutem Praha je široká a daří se dávat jí plně profesní náplň.

Ve dnech 9. – 11. června se za významného přispění GI, který uhradil náklady na dopravu autobusem, uskutečnila studijní cesta členů SKIP, v tom i několika pracovníků knihovny GI (institucionálního člena SKIP), do Městské knihovny v Chemnitz. Tato knihovna představuje inovativní prvky v organizaci, správě a řízení knihovny, je také iniciativní v práci se správními a dalšími společenskými orgány v místě.³

V průběhu roku SKIP pokračoval ve spolupráci s GI na realizaci záměru vytvořit v Ostravě-Vítkovicích pobočku Knihovnu Města Ostravy se zaměřením na romskou problematiku („Romaňi kereka – Romský kruh“). Dne 17. října se v Ostravě konal ve spolupráci uvedených organizací seminář, GI zejména zajistil účast prof. Henninga, hostí spjatých s knihovnou gymnázia pro Romy v Pécsi (Maďarsko), tlumočení aj. Tento projekt je rozvržen až do roku 2006. (*Součinnost se sekretariátem SKIP, sekci veřejných knihoven a sekci vzdělávání.*)

³ Více o semináři viz Matušík, Zdeněk: Inovativní přístupy k řízení knihoven na příkladu Městské knihovny v Chemnitz. In: Bulletin SKIP. – ISSN 1210-0927. - Č. 2 (2005). Dostupné rovněž na World Wide Web: <http://skip.nkp.cz/Bulletin/Bull05_212.htm#tj>. ISSN 1213-5828.

Matušík, Zdeněk. Vzhůru na...!. Ikaros [online]. 2005, č. 08 [cit. 2006-01-20].

Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200507010>>. ISSN 1212-5075.

SKIP zajišťoval účast na připravovaném evropském kongresu o uchování písemného kulturního dědictví v březnu 2006 v Lipsku.

4.2. Spolupráce s Francouzským institutem (Institut français de Prague)

Tradiční velice dobrá spolupráce s Francouzským institutem se reálně rozvíjí po linii Frankofonního klubu (viz níže *sub 5*), jehož činnost Francouzský institut aktivně podporuje.

5. Frankofonní klub SKIP

Dík podpoře IFP se kol. Burgetová zúčastnila ve dnech 17. - 24. března 2005 mezinárodního knižního veletrhu v Paříži „Salon du Livre“. Pobytu využila mimo jiné k jednání s předsedou Spolku francouzských knihovníků (ABF) o spolupráci mezi ABF a SKIP.

V lednu 2005 začala předsedkyně zpracovávat krátké elektronické „frankofonní aktuality“ pod názvem „Novinky“. V roce 2005 vyšlo pět čísel. Členky klubu vystoupily na přednášce uspořádané pražskou regionální organizací se svými poznatky o francouzských knihovnách, o zážitky z cesty do francouzských knihoven se podělila účastnice na podzimním setkání klubu. Úspěšný byl rovněž dvoudenní kurs odborné francouzštiny umožněný Francouzským institutem.

Kontakty s francouzskými knihovnicemi navázané v roce 2004 pokračovaly. Byly publikovány články o pobytu francouzské delegace v České republice – u nás v časopise Čtenář a ve Francii v časopise BIBLIOTHÈQUES.

Frankofonní klub SKIP se v roce 2005 rozšířil. V současné době má celkem 37 členů.⁴

6. WWW-stránky SKIP o mezinárodní spolupráci

V roce 2005 se dynamizovala publikační činnost zejména na stránce Aktuality ze světa, a to díky velmi aktivnímu přístupu nové členky Komise pro zahraniční styky a redaktorky jejích webových stránek, kol. Lindy Skolkové. Koncem roku začaly být tyto zprávy publikovány ve formě blogu⁵. Postupně se aktualizují také další stránky.

7. Podpora činnosti centra

Průběžnou součástí práce Komise je podpora komunikace a korespondence předsedy, příp. dalších představitelů SKIP se zahraničím, zejména zpracováním konceptů a překladů dopisů, ale i dalších materiálů (informací). S tímto úsekem práce souvisí stále nedořešený problém rozhodnutí nové podoby názvu SKIP v němčině.

8. Práce Komise SKIP pro zahraniční styky

Komise v roce 2005 pracovala v již zavedeném režimu – jednak v pracovní skupině (předsednictvu) v Praze, jednak v plénu, jež se schází jednou ročně (8. prosince 2005), ale členové se do činnosti zapojují také korespondenčně, s využitím elektronické pošty.

Dodané zprávy členů ze zahraničních cest jsou nejen archivovány a předávány do fondu Knihovny knihovnické literatury jako doposud, ale i vystavovány na webu SKIP⁶.

⁴ Podrobněji viz <http://skip.nkp.cz/KeStazeni/odbFra/2005.pdf>

⁵ <http://skip.bloguje.cz/>

⁶ <http://skip.nkp.cz/mezCes.htm>

V mezinárodní spolupráci se pozitivně odráží fakt vstupu České republiky do Evropské unie. Zintenzívnil se zájem o české knihovnictví.

V Praze dne 20. ledna 2006.

Komise SKIP pro zahraniční styky